

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 349/2010-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. O. M., S., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3 NcC 7/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. O. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. apríla 2010 doručená sťažnosť JUDr. O. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

a rozhodnutím Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 NcC 7/2010.

2. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že je účastníkom konania o neplatnosť manželstva vedeného na Okresnom súde Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 8 C 85/2008. Táto vec bola pridelená na prerokovanie a rozhodnutie sudcovi okresného súdu JUDr. J. Š.. Sťažovateľ písomným podaním doručeným okresnému súdu 11. februára 2010 vzniesol námietku zaujatosti proti tomuto sudcovi z dôvodu, že je s ním v „*súdnom spore na ochranu osobnosti*“. Táto vec je vedená na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 183/2008 a sťažovateľ je v procesnom postavení žalobcu. Zároveň poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 167/09 z 10. novembra 2009, ktorým ústavný súd vyslovil, že okresný súd v inom konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 456/00 porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietáhov a priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 1 800 €. Sťažovateľ podal preto na JUDr. I. J., zákonnú sudkyňu v tejto veci, podnet na začatie disciplinárneho konania a podľa neho je vylúčené, s ohľadom na kolegiálny vzťah JUDr. J. Š. k JUDr. I. J., aby nebol tento sudca okresného súdu proti nemu v konaní o neplatnosť manželstva zaujatý.

3. Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 3 NcC 7/2010 z 31. marca 2010 (ďalej len „uznesenie z 31. marca 2010“) rozhodol tak, že JUDr. J. Š. nie je vylúčený z prerokovania a rozhodovania predmetnej veci.

4. Sťažovateľ poukázal na to, že je účastníkom množstva súdnych konaní vedených na okresnom súde, pričom konkrétne v konaniach vedených pod sp. zn. 5 P 217/2004 a sp. zn. 6 P 149/2006 boli viacerí sudcovia tohto súdu vylúčení z prerokovania a rozhodovania a vec bola prikázaná krajským súdom Okresnému súdu Humennom.

5. Sťažovateľ navrhol vydať nález, ktorým ústavný súd vysloví, že jeho práva zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru boli postupom a rozhodnutím krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 NcC 7/2010 porušené. Zároveň požiadal, aby ústavný súd zrušil uznesenie z 31. marca 2010 a uložil mu, aby vec opätovne a v súlade

s ústavou a dohovorom rozhodol. Požiadal tiež o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 20 000 € a náhradu trov konania a zároveň podaním doručeným ústavnému súdu spolu so sťažnosťou 22. apríla 2010 aj o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

II.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa čl. 48 ods. 1 prvej vety ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, nepripustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, IV. ÚS 136/05).

9. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti ústavný súd ustálil, že sťažovateľ nesúhlasí s rozhodnutím krajského súdu o jeho námietke zaujatosti, ktorý sa podľa neho zaoberal iba prvou časťou argumentácie sťažovateľa; teda iba otázkou prebiehajúceho súdneho sporu medzi sťažovateľom a JUDr. Š. ako sudcom okresného súdu. Sťažovateľ vyjadril svoj názor, že „ *Existencia sporu s možnosťou finančného postihu – spolupodieľania sa na zaplatení nemajetkovej satisfakcie sťažovateľovi v prípade vyhraného sporu zo strany pasívne legitimovaného MS SR, dáva protichodnosť záujmov „zákonného“ sudcu a účastníka súdneho konania vo veci 8 C 85/2008*». Podľa sťažovateľa sa JUDr. Š. dopustil „zneváženia jeho dôstojnosti a cti“, a preto mal byť vylúčený z prerokovania a rozhodnutia v konaní o neplatnosť manželstva. Zároveň sťažovateľ uviedol, že je „*v súdnych sporoch na ochranu osobnosti či na zodpovednosť za škodu pri výkone verejnej moci so všetkými sudcami OS Kežmarok a požaduje náhrady resp. satisfakcie v sume vyše 500 000 € (vyše 15 mil. SK)*“.

V závere sťažovateľ uviedol, že krajský súd konal svojvoľne v snahe pozbaviť ho práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva, že základné právo na prejednanie a rozhodnutie vecí nestranným súdom

je v občianskom súdnom konaní garantované prostredníctvom vylúčenia sudcu z jej ďalšieho prejednávania a rozhodnutia pre zaujatosť ustanoveniami § 14 až 16 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Obsahom základného práva na prejednanie veci pred nestranným súdom však nie je povinnosť vyhovieť návrhu oprávnených osôb (t. j. samotného sudcu, ktorý podal takýto návrh podľa § 15 ods. 1 OSP, resp. účastníka konania, ktorý podal návrh podľa § 15 ods. 2 OSP) a vylúčiť nimi označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť (I. ÚS 73/97, I. ÚS 4/98, I. ÚS 27/98). Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (II. ÚS 121/03).

11. Ústavný súd preskúmal uznesenie z 31. marca 2010, ktorým krajský súd rozhodol, že sudca okresného súdu nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 85/2008, avšak nezistil žiadnu skutočnosť signalizujúcu, že krajský súd postupoval svojvoľne a bez opory v zákone. Uznesenie krajského súdu je náležite odôvodnené príslušnými ustanoveniami relevantnej právnej úpravy (§ 14 ods. 1 a 3 a § 15a OSP), ako aj čl. 48 ods. 1 ústavy, ktoré upravujú inštitút vylúčenia sudcov. Zároveň z uznesenia vyplýva, že krajský súd vychádzal z vyhlásenia zákonného sudcu, že sa vo veci necíti byť zaujatý. Krajský súd preto námietku zaujatosti nepovažoval za dôvodnú pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci. Ústavný súd zároveň poukazuje, že v zmienenom konaní o ochranu osobnosti vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 183/2008 sťažovateľ podal žalobu proti Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“), od ktorého si zároveň uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 500 000 Sk.

12. Podľa sťažovateľa existujúci súdny spor vedený proti ministerstvu spravodlivosti s požiadavkou peňažnej náhrady znamená možnosť následného finančného postihu pre zákonného sudcu, čo vyvoláva pochybnosti o jeho nezaujatosti. Uvedené tvrdenie hodnotí ústavný súd ako hypotetické a nepotvrdené. Ústavný súd si nemohol nevšimnúť skutočnosť, ktorú uvádza v sťažnosti sám sťažovateľ, že vedie konania proti všetkým sudcom okresného

súdu o ochranu osobnosti, prípadne o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej funkcie a požaduje od nich zrejme celkovú náhradu viac ako 500 000 €. Táto skutočnosť svedčí o *a priori* negatívnom postoji práve sťažovateľa ku všetkým sudcom tohto súdu. Zároveň nemožno vylúčiť, či sťažovateľ nevedie takéto konania účelovo, v úmysle vylúčiť sudcov okresného súdu z prerokovania a rozhodovania sporov, ktorých je účastníkom. Krajský súd preto za takýchto okolností rozhodol o námietke zaujatosti sťažovateľa správne, keď vychádzal z vyjadrenia zákonného sudcu a toto vyhlásenie aj v plnej miere akceptoval. Uznesenie krajského súdu preto nemožno hodnotiť ako svojvoľné či arbitrárne. Krajský súd o vznesenej námietke zaujatosti rozhodol riadne a včas, čím zabezpečil sťažovateľovi konformnú realizáciu jeho základného práva na prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom. Ústavný súd preto nezistil v postupe krajského súdu a ani v uznesení z 31. marca 2010 porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil, že ak sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 45/03).

14. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jeho predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v celom rozsahu ako zjavne neopodstatnenú. Pretože došlo k odmietnutiu sťažnosti v celom rozsahu, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa (primerané finančné zadosťučinenie, náhrada trov konania), keďže tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2010